

POLITIEK MEMORANDUM

Verkiezingen

2024

INHOUDSTAFEL

1. EXECUTIVE SUMMARY

2DE PIJLER: POLITIEK BELANG

Het streefdoel van het (globale) Belgische pensioensysteem¹ moet erin (blijven) bestaan om ervoor te zorgen dat elke toekomstige gepensioneerde van een **onbezorgde oude dag** kan genieten.

De sociale en financiële houdbaarheid van dit streefdoel gaat echter gepaard met **belangrijke uitdagingen en risico's**. Denk daarbij aan de vergrijzing, de soms grillige evolutie op de financiële markten, de stijgende overheidsschuld, de immense complexiteit van de regelgeving en de administratieve rompslomp. Ook de relatief grote financiële ongeletterdheid van de bevolking verdient aandacht.

Een hele reeks **studies en bevragingen** onderlijnen de omvang van de pensioenproblematiek (zie hieronder) en vestigen de aandacht op belangrijke pijnpunten die in de komende legislatuur dringend beleidsaandacht verdienen.

1.

HET WETTELIJK PENSIOEN ALLEEN VOLSTAAT NIET OM IN EEN BEHOORLIJKE LEVENSTANDAARD TE VOORZIEN

45%
BELGIË **vs.** **54%**
EUROPA

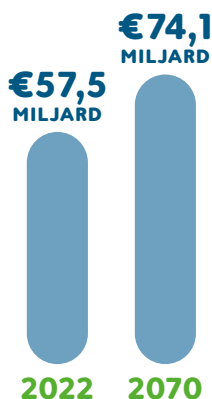
In België bedraagt het wettelijke pensioen 45% van je laatst verdiende loon, terwijl het Europese gemiddelde 54% is.
(Bron: OESO, Pensions at a glance 2021)

90%

Voor 90% van de gepensioneerden volstaat het wettelijk pensioen niet om de maandelijks rusthuisfactuur te betalen.
(Bron: eigen berekeningen op basis van statistieken FPD²)

2.

DE BETAALBAARHEID VAN DE WETTELIJKE PENSIOENEN STAAT ONDER DRUK OMWILLE VAN DE DEMOGRAFIE

In 2022 bedroeg de totale jaarkost van de wettelijke pensioenen 57,5 miljard euro. In 2070 zal deze kost 74,1 miljard euro bedragen. (Bron Jaarlijks verslag Studiecommissie voor de vergrijzing, 2023)

In 2070 leven we gemiddeld 8 jaar langer dan vandaag en zullen er 2,4 personen op actieve leeftijd (18-66 jaar) zijn voor één 67-plusser, terwijl dit er vandaag nog 3,6 zijn.
(Bron Jaarlijks verslag Studiecommissie voor de vergrijzing, 2023)

1 Zie verklarende woordenlijst

2 Zie verklarende woordenlijst

3.

DE BESTE FINANCIERINGSSTRATEGIE VOOR EEN PENSOENSYSTEEM BESTAAT UIT EEN COMBINATIE VAN REPARTITIE EN KAPITALISATIE

“Zowel de lidstaten als de EU moeten de sociale dialoog en de collectieve onderhandelingen actief steunen, versterken en bevorderen om de ontwikkeling van bedrijfspensioenen met een brede dekking te stimuleren.”

(Bron: European Commission, High Level Group of Experts on pensions, December 2019)

REPARTITIE + KAPITALISATIE

“Op het niveau van de samenleving bestaat de beste financieringsstrategie voor een pensioensysteem uit een combinatie van repartitie en kapitalisatie. Dergelijke combinatie betekent dat een diversificatie tot stand komt van risico's die verschillend zijn.”

(Bron: Een sterk en betrouwbaar sociaal contract, Commissie Pensioenhervorming 2020-2040)

4.

AANVULLENDE PENSOENEN VAN DE 2^E PIJLER MOETEN VERDER WORDEN UITGEBOUWD

36%

**GEEN AANVULLEND
PENSOEN**

40%

**NIET VOLDOENDE
HOOG**

Ruim driekwart van de werknemers beschikt niet over een aanvullend pensioen met een vooropgesteld (minimum) bijdragepercentage van 3%: 36% heeft geen aanvullend pensioen en 40% heeft geen voldoende hoog aanvullend pensioen.

(Bron: Themarapport Sigedis, mei 2021)

€3.566

De gemiddelde verworven reserve in de 2^e Pijler bedraagt 24.500 euro, maar de helft van de aangeslotenen spaarde tot nu minder dan 3.566 euro. (Bron: PensionStat.be)

5.

HET VERTROUWEN IN HET PENSOENSTELSEL BIJ DE BURGER IS ONDERMAATS

Meer dan de helft van de Belgen heeft er geen vertrouwen in dat ze genoeg geld zullen hebben om comfortabel te leven tijdens hun pensioen. In landen met een sterk uitgebouwde 2^e Pijler is dit percentage beduidend lager: in Nederland bedraagt dit bijvoorbeeld slechts 36%.

(Bron: EIOPA Consumer Trends Report 2022)

54%

**LAAG VERWACHTINGSPATROON
INZAKE PENSOENEN**

54% van de respondenten heeft een laag verwachtingspatroon inzake pensioenen; men vreest onder meer dat het pensioen te laag zal zijn, ze schrikken terug van de complexiteit, ...

(Bron: Perceptie-onderzoek bij 18-40 jarigen in opdracht van PensioPlus en Assuralia 2021)

Dit alles zorgt voor een absolute noodzaak om verder in te zetten op de uitbouw van de **aanvullende pensioenen van de 2de Pijler** als onontbeerlijk onderdeel van de oplossing van de **pensioenproblematiek**; een problematiek die **het belang van alle Belgische kiezers** raakt!

Het combineren van wettelijke en aanvullende pensioenen heeft immers een aantal ontegensprekelijke voordelen:

1. De 2^e Pijler is in aanvulling op het wettelijk pensioen nodig om te voorzien in een **behoorlijke levensstandaard** na pensionering.
2. Het samengaan van de 1ste en 2e Pijler leidt tot een **diversificatie** en dus een **vermindering** van de risico's inzake pensioenfinanciering.
3. Een mature 2e Pijler kan voor iedereen instaan voor een **substantiële aanvulling** op het wettelijk pensioeninkomen: een bijdrage van 3% van het brutoloon gedurende de ganse carrière verhoogt de gemiddelde vervangingsratio met 20%.
4. De 2e Pijler werkt de bewustwording in de hand dat het instaan voor een degelijk pensioen een gedeelde **verantwoordelijkheid** is waardoor men meer geneigd zal zijn om zelf tijdig actie te ondernemen.
5. De in het kader van de 2e Pijler aangehouden pensioenreserves (meer dan 100 miljard euro) zijn langetermijnbeleggingen die de **Belgische economie, bedrijven en overheid ondersteunen** alsook de transitie naar meer **duurzaamheid**.
6. De 2^e Pijler kan de **pensioenkloof** tussen het wettelijk pensioen van de private sector en dat van de publieke sector **verkleinen**.
7. Een pensioenplan is een uiterst belangrijk element in de aanwerving en retentie van personeel en vormt een **essentieel HR-instrument** op de (steeds krappere) arbeidsmarkt.

PensioPlus wil als spreekbuis van de Belgische pensioenfondsen zijn verantwoordelijkheid opnemen en constructief meedenken in het pensioendebat. In dit kader wil PensioPlus op een actieve en permanente wijze het belang van het aanvullend pensioen benadrukken, teneinde voor iedereen te komen tot een beter en meer adequaat pensioen, en dit onder het motto **'Samen sterker voor betere pensioenen'**.

PensioPlus vraagt daarom actie op een aantal vlakken en stelt in het vervolg van dit Memorandum dan ook een **aantal concrete maatregelen** voor die het mogelijk maken om (1) de 2^e Pijler te verbreden en verdiepen, (2) het **vertrouwen te verhogen** van de bevolking in het pensioenstelsel en (3) het pensioenstelsel te **versterken**.

VERBREDEDEN EN VERDIEPEN

1. MAAK WERK VAN EEN VOLDOENDE ADEQUAAT AANVULLEND PENSIOEN VOOR IEDEREEN

- Er is nood aan een langetermijnvisie en een groeipad naar een veralgemeende **minimumbijdrage van 3% van het brutoloon**.
- De verdeling van de financieringskost tussen werkgevers en werknemers moet bekeken worden
- Er kan nagedacht worden over automatische aansluiting met respect voor het Belgische sociaal overlegmodel

MINIMUMBIJDRAGE
VAN 3% VAN HET
BRUTOLOON

VERTROUWEN VERHOGEN

2. ZORG VOOR RECHTSZEKERHEID EN (PARA)FISCALE STABILITEIT

- Voor een verdere uitbouw van het aanvullend pensioen is rechtszekerheid en vertrouwen essentieel
- Er moet gezorgd worden voor (para)fiscale stabiliteit en het behoud van de keuze tussen kapitaal en rente
- Bij een **actualisering van de fiscale spelregels** moet er blijven uitgegaan worden van de mogelijkheid om een vervangingsratio op te bouwen van 80%.

RECHTSZEKERHEID
EN (PARA)FISCALE
STABILITEIT

3. WEES TRANSPARANT

- De versterkte rol voor Sigedis en mypension.be en de ingeslagen digitale weg moet worden verder gezet
- De burger heeft nood aan een globaal pensioenoverzicht
- De financiële geletterdheid rond aanvullende pensioenen moet omhoog

4. VEREENVOUDIG EN VERDUIDELIJK WAAR MOGELIJK

- Efficiënte oplossingen zijn nodig rond het administratieve beheer van aanvullende pensioenen
- Er moet een uniforme regeling komen bij echtscheiding voor de verdeling van de pensioenrechten die tijdens het huwelijk zijn opgebouwd
- Onder meer op het vlak van de diverse fiscale formaliteiten in het kader van de 2^e Pijler en rond de werking van multi-inrichter pensioenstelsels zijn vereenvoudigingen mogelijk

VERSTERKEN

5. VERSTERK DE SOCIALE ROL BINNEN EEN WERKBAAR PRUDENTIEEL KADER

- Om het prudentieel kader werkbaar te houden voor de (kleinere) Belgische pensioenfondsen, moeten de regelgever en de toezichthouder het proportionaliteitsbeginsel steeds voor ogen houden
- PensioPlus vraagt medewerking van de overheid in de modernisering van het kader voor de rentecontracten

6. FACILITEER DUURZAAM INVESTEREN

- Pensioeninstellingen kunnen als langetermijnbeleggers een significante rol spelen in **duurzame investeringen**
- De Belgische overheid moet een duidelijke implementatie van de Europese regelgeving faciliteren, net als een alignering met Europese initiatieven

DUURZAME
INVESTERINGEN

7. WERK MEER SAMEN OP EUROPEES NIVEAU

- Er moet meer samenwerking komen tussen België en de Europese Commissie rond aanvullende pensioenen
- Het prudentieel kader moet werkbaar blijven en de overregulering moet stoppen
- Er moet gekeken worden naar obstakels met betrekking tot **internationale fiscaliteit**
- PensioPlus vraagt tenslotte de creatie van een uniek aanspreekpunt voor de promotie en ondersteuning van pan-Europese pensioenfondsen

INTERNATIONALE
FISCALITEIT

2. WAT IS EEN PENSIOENFONDS?

Een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP) of pensioenfonds is een instelling die wordt opgericht door één of meerdere ondernemingen of bedrijfssectoren om het beheer van hun aanvullende pensioenplan(nen) op te nemen. De raad van bestuur van een pensioenfonds bestaat voor het merendeel uit vertegenwoordigers van deze onderneming(en) of bedrijfssector(en) en veelal ook vertegenwoordigers van de aangeslotenen. Op die manier hebben de oprichtende onderneming(en) of sector(en) rechtstreeks inspraak in het beheer van hun aanvullend pensioenplan en de manier waarop de bijdragen worden belegd.

FINANCIËLE INSTELLING MET SOCIAAL KARAKTER

- “Not-for-profit” (geen aandeelhouders)
- Maatschappelijk doel is beperkt tot het verstrekken van de door de sociale partners voorziene pensioenuitkeringen
- Veelal paritair beheerd
- Rendement komt volledig ten goede van het pensioenplan en de aangeslotenen

EEN IBP BEPAALT ZIJN EIGEN INVESTERINGSBELEID

- Op maat gemaakt kader vastgelegd in de Statement of Investment Principles met een bijzondere focus op risicobeheer
- Vrije keuze van vermogensbeheerders en bewaarders
- Per definitie langetermijn beleggers
- Investerings voor een groot stuk in de reële economie

BESLISSINGSRECHT

- Flexibiliteit: principle-based → karakter van de prudentiële wetgeving; normen in concreto in te vullen in functie van specifieke omstandigheden
- Transparantie: volledige transparantie o.m. op het vlak van de kosten

COMMUNICATIE

- Een OFP bepaalt zelf (binnen het wettelijk kader) de communicatie naar aangeslotenen en begunstigen
- Mogelijkheid om eigen accenten te leggen en aldus een belangrijk HR-instrument in het kader van aanwerving en retentie

KERNCIJFERS BELGISCHE IBP'S:

€ 2,15 MILJOEN
Aangeslotenen

€ 47,1 MILJARD
Activa

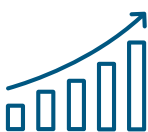
€ 2,1 MILJARD
Bijdragen

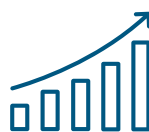
€ 1,4 MILJARD
Uitkeringen

70%
Paritair model

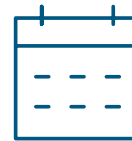
152%
Funding level
short-term

124%
Funding level
long-term

2,5%
Mediaan
actualisatievoet

16 JAAR
gemiddelde
duur

3. WIE IS PENSIOPUS?

PensioPlus is de **koepelvereniging** van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP's) en de inrichters van een sectoraal pensioenplan in het kader van de aanvullende pensioenen van de 2de Pijler.

De Belgische pensioenfondsector is **een zeer heterogene sector**, zowel in termen van omvang van de pensioenfondsen als op het vlak van het type van IBP, gaande van ondernemingsfondsen, multiwerkgeversfondsen, sectorale fondsen, IBP's voor zelfstandigen, IBP's met grensoverschrijdende activiteiten, IBP's in het kader van de publieke sector, enz. Deze diversiteit vindt tevens zijn weerslag in de samenstelling van de Raad Van Bestuur van PensioPlus (zie hieronder), waardoor PensioPlus **een representatieve spreekbuis** is voor de sector.

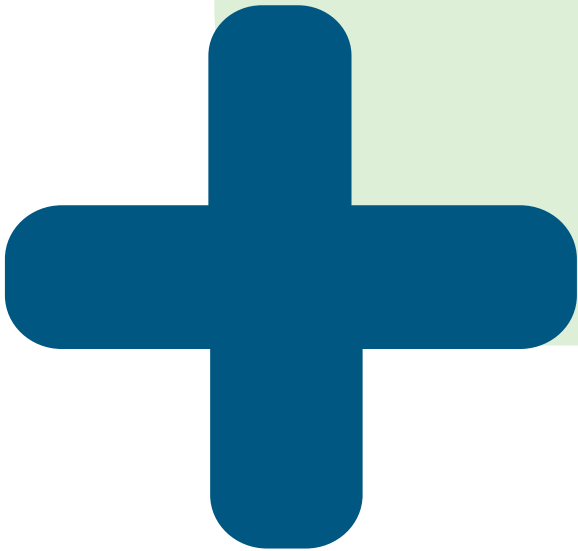
 Caisse de Pensions Tractabel OFP	 Euroclear Pension Fund OFP	 Pensioenfonds Metaal OFP	 Pensio B OFP	 Aanvullende Pensioenen van ING België OFP
 Amonis OFP	 Unilever Belgium Pension Fund "Union" OFP	 ExxonMobil OFP	 Fonds 2 ^e pijler C.P. 118	 Fonds de Prévoyance UCB OFP
 J & J Pension Fund OFP	 Fonds de Pensions Solvay Belgique OFP	 OFP Prolocus	 Pensiobel OFP	 Pensioenfondsen KBC OFP
 Pensioenfondsen UZ Gent - UGent OFP	 Nokia Bell Pensioenfondsen	 Protector & Gamble Belgium Pension Fund OFP	 Proximus Pensioenfondsen OFP	 Shell Belgium Pension Fund OFP
 Bekaert Instelling voor Bedrijfspensioenvoorziening Arbeiders OFP	 Pensioenfondsen van de Federale Non-Profit/ Social-Profitsector OFP		 Fonds voor bestaanszekerheid van de bewaking	

De **missie** van PensioPlus is vierledig: **vertegenwoordigen, informeren, vormen en netwerken**:

**VERBREDEN EN VERDIEPEN
VERTROUWEN VERHOGEN
VERSTERKING BIEDEN**

4. ONZE 7 VOORSTELLEN AAN DE NIEUWE FEDERALE REGERING

VERBREDEEN EN VERDIEPEN

1. Maak werk van een voldoende adequaat aanvullend pensioen voor iedereen

 We gaan resoluut voor een tweede pensioenPijler voor iedereen. Want wie zijn leven lang heeft gewerkt, verdient een waardig pensioen.
Premier Alexander De Croo, verklaring 1 oktober 2020

Verantwoording

Het belang van een aanvullend pensioen voor iedereen staat als een paal boven water. De wettelijke pensioenbedragen volstaan niet om een adequate levensstandaard aan te houden³ en staan omwille van de demografie onder immense druk.

Daarom is de **tandem** van solidariteit en repartitie in de 1ste Pijler enerzijds en kapitalisatie in de 2de Pijler anderzijds meer dan ooit noodzakelijk, en wel voor iedereen.

Enkel via een **En-En verhaal**, dat een solide wettelijk pensioen combineert en aanvult met een brede en diepe 2de Pijler, kunnen we voor iedere actieve Belg in de toekomst een beter en betaalbaar pensioen blijven garanderen. Op deze manier zorgen we voor een gendergelijk en adequaat pensioeninkomen voor iedereen en kunnen we het risico op “verloren jaren” (jaren waarin men niet aan aanvullende pensioenvorming doet) verkleinen.

Voorstel

Om verder werk te maken van een veralgemeend en voldoende adequaat aanvullend pensioen stelt PensioPlus voor om **verschillende denkpistes** verder uit te diepen in nauw overleg met de bevoegde stakeholders:

- Als onderdeel van het IPA⁴ is een langetermijnvisie vereist met het oog op het uitwerken van een realistisch groeipad naar een veralgemeende **minimumbijdrage van 3% van het brutoloon**. Er dient tevens te worden nagedacht omtrent de **verdeling van de financieringskost** tussen werkgevers en werknemers.
- Om het aanvullend pensioen verder te **democratiseren**, en ook toegankelijk te maken voor mensen die momenteel nog niet zijn aangesloten, kan nagedacht worden aan een systeem van **automatische aansluiting (“automatic enrolment”)**, met respect voor de eigenheden van het Belgische sociaal overlegmodel, al dan niet met een matching principle⁵ (1€ WG/1€ WN).

PensioPlus reikt de overheid de hand om over de diverse mogelijkheden **overleg** te plegen.

**MINIMUMBIJDRAGE
VAN 3% VAN HET
BRUTOLOON**

³ Op 1 januari 2021 bedroeg het gemiddelde wettelijk rustpensioen slechts 1.363 euro voor een werknemer en 891 euro voor een zelfstandige.

Het gemiddelde maandbedrag voor een ambtenaar bedroeg 2.978 euro.

Bron: <https://pensionstat.be/nl/kerncijfers/wettelijk-pensioen/pensioenbedragen#download>

⁴ Zie verklarende woordenlijst

⁵ Zie verklarende woordenlijst

Het belang van ons pensioenfonds mag niet onderschat worden. Immers, wanneer je de hoogte van de huidige pensioenen vergelijkt met de levensduurte, dan kan je niet anders dan vaststellen dat het wettelijk pensioen in België ontoereikend is, zeker indien je een geruste “oude” dag wil beleven. Je kan net zoals de vakbonden vinden dat het schandig is dat het wettelijk pensioen waarvoor je een leven lang gewerkt hebt, ontoereikend is, maar dat verandert niets aan de realiteit. Vandaar dat de sociale partners een paar decennia geleden het heft in eigen handen genomen hebben en een eigen sectoraal pensioenfonds opgericht hebben met als doel voor onze aangeslotenen een opleg te voorzien bovenop dat wettelijke pensioen. Vandaar ook dat wij als ABVV-Metaal blijven inzetten op een tweesporen-beleid zijnde enerzijds het zo maximaal mogelijk optrekken van het wettelijk pensioen en anderzijds telkens wanneer de mogelijkheid zich voordoet bij sectoronderhandelingen proberen ook die tweede pijler op te trekken om zodoende tot een leefbaar inkomen te komen eenmaal dat onze aangeslotenen van een welverdiend pensioen mogen gaan genieten.

Rohny Champagne, Voorzitter ABVV Metaal

VERTROUWEN VERHOGEN

Bovenvermelde studies en bevestigingen⁶ tonen aan dat er nood is aan het opkrikken van het vertrouwen van de burgers in het Belgisch pensioensysteem. Initiatieven zijn nodig. PensioPlus wil zijn rol hierin opnemen.

2. Zorg voor rechtszekerheid en (para)fiscale stabiliteit

Verantwoording

Voor een verdere uitbouw van het aanvullend pensioen is rechtszekerheid en vertrouwen essentieel. Aanvullende pensioenen zijn immers bij uitstek lange termijn engagements waarvoor een stabiel (para)fiscaal kader met respect voor de verworven rechten en legitieme verwachtingen cruciaal is: werkgevers en aangeslotenen moeten erop kunnen vertrouwen dat de regels niet zullen gewijzigd worden “en cours de route”.

Werkgevers en werknemers hebben nood aan rechtszekerheid in deze materie en daarenboven verdienen alle werknemers respect voor de legitieme verwachtingen rond hun toekomstige pensioenrechten en inkomsten.

Pieter Timmersmans en Monica De Jonghe in de VBO Nieuwsbrief van 25 januari 2023.

ADVIES NR. 2354 VAN DE GEMENGDE SUBCOMMISSIE AD HOC «PENSIOENEN» VAN DE NAR EN CRB:

De Raden zijn van oordeel dat het vertrouwen in de tweede pensioenpijler versterkt dient te worden, aangezien er op het terrein belemmeringen zijn om tot het stelsel van de tweede pensioenpijler toe te treden en om het stelsel van de tweede pensioenpijler uit te breiden. Om dit vertrouwen op korte, middellange en lange termijn te versterken, benadrukken de Raden dat het van belang is dat rechtszekerheid en voorspelbaarheid worden gewaarborgd.

Al meer dan 20 jaren lang zet Agoria, tesamen met de sectorale sociale partners, wezenlijke stappen vooruit om het aanvullend pensioen toegankelijk te maken voor arbeiders en bedienden. Vandaag is het cruciaal dat onze politieke beleidsmakers ons niet in de steek laten met ingrepen in de fiscale of parafiscale reglementering die het vertrouwen in het aanvullend pensioen bij werkgevers en bij werknemers zou kunnen aantasten.

Bart Steukers, CEO Agoria

⁶ Zie Punt 1.A.

Voorstellen

De sector heeft **nood aan (para)fiscale stabiliteit**. PensioPlus onderschrijft de bekommernis die ook de sociale partners in hun sociaal akkoord duidelijk hebben gemaakt door op te roepen tot een fiscale en parafiscale “standstill” voor het aanvullend pensioen.

**NOOD AAN (PARA)
FISCALE STABILITEIT**

Inzake het fiscaal regime van de bijdragen blijft PensioPlus uitgaan van de mogelijkheid om op te bouwen tot een vervangingsratio van 80%. PensioPlus pleit voor continuïteit en roept de overheid op om bij de **actualisering van de 80%-regel**, het model dat PensioPlus en Assuralia hebben uitgewerkt, in aanmerking te nemen. Dit model zorgt voor een eenduidige en makkelijk controleerbare regel die toepasbaar is op elk type van pensioenplan, en tegelijkertijd ongerijmdheden en excessen aanpakt.

Inzake de opname van de prestaties dient de in de sociale én fiscale wetgeving voorziene **keuze tussen kapitaal en rente behouden** te blijven. De tweede pijler is vandaag onvoldoende matuur om in hoofde van alle aangeslotenen voldoende substantiële rentes te voorzien, en via de afstand van kapitaal kunnen rentegenieters beroep doen op eenzelfde fiscale behandeling.

3. Wees transparant

Verantwoording

Zowel vanuit de overheid als vanuit de sector werden de laatste jaren heel wat initiatieven inzake transparantie genomen teneinde de begrijpbaarheid van de aanvullende pensioenen bij de burgers te verhogen. Dit is ook essentieel voor het vertrouwen in het pensioenstelsel in het algemeen.

Voorstel

PensioPlus onderschrijft de versterkte rol voor Sigedis en mypension.be in dit kader en wenst verder actief mee te werken aan **de ingeslagen digitale weg** zonder dat dit ten koste mag gaan van de visibiliteit van de inrichter en de pensioeninstelling. Bij (legistische) wijzigingen moet steeds de kostenimpact in aanmerking worden genomen, en voorzien worden in voldoende lange implementatietermijnen voor de pensioeninstellingen.

Er moet verder gewerkt worden aan een **globaal pensioenoverzicht voor de burger**, waarbij rekening gehouden wordt met de specifieke karakteristieken van de verschillende pensioenstelsels en -plannen. Het moet mogelijk zijn om de impact van individuele beslissingen op het pensioen te simuleren.

PensioPlus engageert zich om verder initiatieven te nemen om **de financiële geletterdheid inzake aanvullende pensioenen** te verhogen. Het zou de impact van deze initiatieven versterken als ook de overheid deze mee zou ondersteunen, bijvoorbeeld indien ook FSMA, Sigedis en de Federale Pensioendienst hieraan zouden meewerken.

4. Vereenvoudig en verduidelijk waar mogelijk

Verantwoording

De burgers hebben nood aan een **duidelijk, begrijpelijk en eenvoudig kader** rond hun pensioen. Er moet in dit kader worden gezocht naar (kosten-)efficiënte oplossingen inzake het administratieve beheer en de afhandeling van aanvullende pensioenen door juridische en praktische obstakels te elimineren en verder in te zetten op vereenvoudiging en automatisering.

Voorstel

Een oplossing voor de verdeling van de tijdens het huwelijk opgebouwde pensioenrechten ingeval van **echtscheiding**, dient o.i. in eerste instantie te worden geregeld buiten het aanvullend pensioen (verrekening van het aanvullend pensioen bij de vereffening/verdeling van het gemeenschappelijk vermogen). De sector heeft een concreet voorstel voor een **eenvoudige en uniforme regeling** in dit kader.

PensioPlus heeft verder een aantal **concrete vereenvoudigingsvoorstellen**, o.m. op het vlak van de **diverse fiscale formaliteiten** in het kader van de 2^e Pijler (lijst 201, opzoeken begunstigen bij overlijden, fiscale fiches, effectief actief, enz.) alsook specifiek inzake de werking van **multi-inrichter pensioenstelsels**.

5. Versterk de sociale rol binnen een werkbaar prudentieel kader

Verantwoording

Het belang van de sociale rol van pensioenfondsen valt niet te onderschatten. Pensioenfondsen worden veelal paritair beheerd en staan dus dicht bij zowel werkgevers als werknemers. Ook principes zoals diversiteit en inclusie dragen zij hoog in het vaandel.

Op Europees niveau zijn de Belgische pensioenfondsen relatief klein. Het complexe en transversale geheel aan regulering (DORA⁷, SFDR⁸,...), aangevuld met regels vanwege EIOPA⁹ en FSMA¹⁰ maakt de werking van de (kleinere) Belgische pensioenfondsen heel zwaar.

Voorstel

PensioPlus is tevreden met het huidig prudentieel kader, maar wijst op het belang om dit, zowel op Belgisch als op Europees niveau werkbaar te houden voor de **(kleinere) Belgische pensioenfondsen**. Op beide niveaus moeten de regelgever en de toezichthouder het **proportionaliteitsbeginsel** steeds voor ogen houden, rekening houdend met de **respectievelijke nationale specificiteiten**. Bij het uitwerken van nieuwe regelgeving is een kosten/batenanalyse steeds noodzakelijk, en dient de efficiëntie en de werkbaarheid ervan voor alle spelers op de markt grondig onderzocht te worden.

PensioPlus vraagt medewerking van de overheid in de **modernisering van het kader voor de rentecontracten**. Zo kunnen innovatieve alternatieven voorzien worden voor de burger die na pensionering een vorm van periodiek inkomen wenst, waarbij elke vorm van uitbetaling fiscaal neutraal moet zijn.

Concreet wenst PensioPlus onder meer ook dat werk wordt gemaakt van de **nodige actualisering van het prudentieel kader** na de wijziging van de WIBP¹¹ (bijvoorbeeld uitvoeringsbesluit WIBP, bestuurdersaansprakelijkheid, aanleg solvabiliteitsmarge voor buitenlandse fondsen, enz.).

TRANSITIE NAAR
MEER DUURZAAMHEID

6. Faciliteer duurzaam investeren

Verantwoording

Pensioeninstellingen beheren in de 2de Pijler meer dan 100 miljard euro. Als langetermijnbeleggers kunnen zij een significante rol spelen in het kader van de groei van de economie alsook de **transitie naar meer duurzaamheid**. De sector wil haar maatschappelijke rol opnemen via investeringen naar een duurzame en digitale economie. Een duidelijke trend om ESG¹² factoren (op de één of de andere manier) in aanmerking te nemen in het investeringsbeleid is aanwezig.

Op dit ogenblik zijn er echter nog heel wat belangrijke **concrete vragen** die de implementatie bemoeilijken.

Voorstel

PensioPlus vraagt hier aan de Belgische overheid om een **duidelijke implementatie** van de Europese regelgeving te faciliteren, alsook een **alignering** met deze Europese initiatieven te bewerkstelligen, zonder goldplating (gegeven de eerder kleine Belgische markt).

7 Zie verklarende woordenlijst

8 Zie verklarende woordenlijst

9 Zie verklarende woordenlijst

10 Zie verklarende woordenlijst

11 Wet betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening

12 Zie verklarende woordenlijst

7. Werk meer samen op Europees niveau

Verantwoording

Op Europees niveau worden heel veel initiatieven genomen in het kader van aanvullende pensioenen die een belang hebben in België.

België is de lidstaat met de breedste geografische spreiding van grensoverschrijdende activiteiten, met 12 lidstaten van ontvangst. België is ook de lidstaat van herkomst van de meeste leden en uitkeringsgerechtigden van grensoverschrijdende IBP's.

Voorstel

PensioPlus pleit voor een nauwere **betrokkenheid en samenwerking** met de permanente vertegenwoordiging van België bij de Europese Commissie voor alle gelegenheden die aanvullende pensioenen aanbelangen. De overheid moet via haar permanente vertegenwoordiging een grote rol spelen in de dialoog op Europees niveau vermits de sector meer en meer vanuit EU-wetgeving wordt gedirigeerd. Het **prudentieel kader (IORP II) moet voor Belgische pensioenfondsen werkbaar blijven**. Het proportionaliteitsbeginsel indachtig, dient er een halt toegeroepen te worden aan transversale overregulering.

Er moet in dit kader tevens worden gekeken naar de **obstakels met betrekking tot internationale fiscaliteit**: modernisering van het recuperatieproces van buitenlandse bronheffing, werking van de dubbelbelastingverdragen, enz.

PensioPlus vraagt tenslotte de creatie van een **uniek aanspreekpunt** voor de promotie en ondersteuning van pan-Europese pensioenfondsen en doet een oproep aan de overheid om op te treden tegen protectionistische maatregelen vanwege andere lidstaten. De attractiviteit van België als vestigingsplaats voor Pan-Europese Pensioenfondsen moet behouden blijven. Er is geen plaats voor een beleid waarbij deze laatste België zouden verlaten.

5. VERKLARENDE WOORDENLIJST

+ 2^{DE} PENSIOENPIJLER:

Het resultaat van een collectieve pensioentoezegging, gekoppeld aan een economische activiteit en georganiseerd door een bedrijf, een sector of een openbare instelling, en dit ten behoeve van werknemers, zelfstandigen of arbeidscontractanten in openbare dienst. Het betreffen de aanvullende pensioenen die mensen opbouwen in het kader van hun loopbaan als werknemer, zelfstandige of ambtenaar. Dit aanvullend pensioen komt bovenop het wettelijk pensioen.

+ 80%-REGEL:

Het wettelijk pensioen en het aanvullend pensioen samen mogen niet meer bedragen dan 80% van de normale brutobezoldiging van het laatste jaar.

+ BELGISCHE PENSIOENSYSTEEM:

De wijze waarop in België het pensioen wordt opgebouwd. Het steunt op **vier Pijlers**:

1ste Pijler: het wettelijk pensioen

2de Pijler: de aanvullende pensioenen (ondernemingen, sectoren, zelfstandigen)

3de Pijler: het fiscaal sparen (pensioensparen/ lange termijn sparen)

4de Pijler: het eigen huis, de investeringen, de zichtrekening.

+ DORA:

Europese regelgeving die uniforme vereisten vaststelt voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van bedrijven en organisaties die actief zijn in de financiële sector

+ DB2B:

Databank Aanvullende Pensioenen

+ EIOPA:

The European Insurance and Occupational Pensions Authority

+ ESG:

Environment, Social & Governance

+ FPD:

Federale Pensioendienst

+ FSMA:

Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten

+ IBP:

Instelling voor bedrijfspensioenvoorziening (leden van PensioPlus)

+ IPA:

Interprofessioneel akkoord

+ MATCHING PRINCIPE:

Systeem waarbij de werkgever zich verbindt om bijdragen in een pensioenplan te storten bovenop de bijdragen van de werknemers. Deze verbintenis wordt gemaakt op procentuele basis, zoals bijvoorbeeld 25%, 50% of zelfs 100% van het bijdragebedrag van de werknemer, tot een limiet van de totale werknemersbijdragen.

+ SFDR:

Europese regelgeving die transparantieplichtingen oplegt aan financiële spelers wanneer zij producten of beleggingsadvies verstrekken

+ VERVANGINGSRATIO:

De verhouding van het bedrag van de uitkering tot het laatst verdiende loon

6. CONTACT

Meer informatie en toelichting bij dit Memorandum kan bekomen worden bij:

PensioPlus vzw

Bld. A. Reyerslaan 80, B-1030 Brussel

Tel.: 02/706 85 45

info@pensioplus.be

www.pensioplus.be

Contactpersoon: Ann Verlinden (ann.verlinden@PensioPlus.be)

 PensioPlus
Smarter together for better pensions

**SAMEN STERKER
VOOR BETERE PENSIOENEN**